

MARC ROSIERS

FOOD & AGRI
CONSULT

Wat zijn de elementen voor een optimaal georganiseerde aquacultuur keten?

Infosessie PO/BO aquacultuur

Inagro – 25.03.22

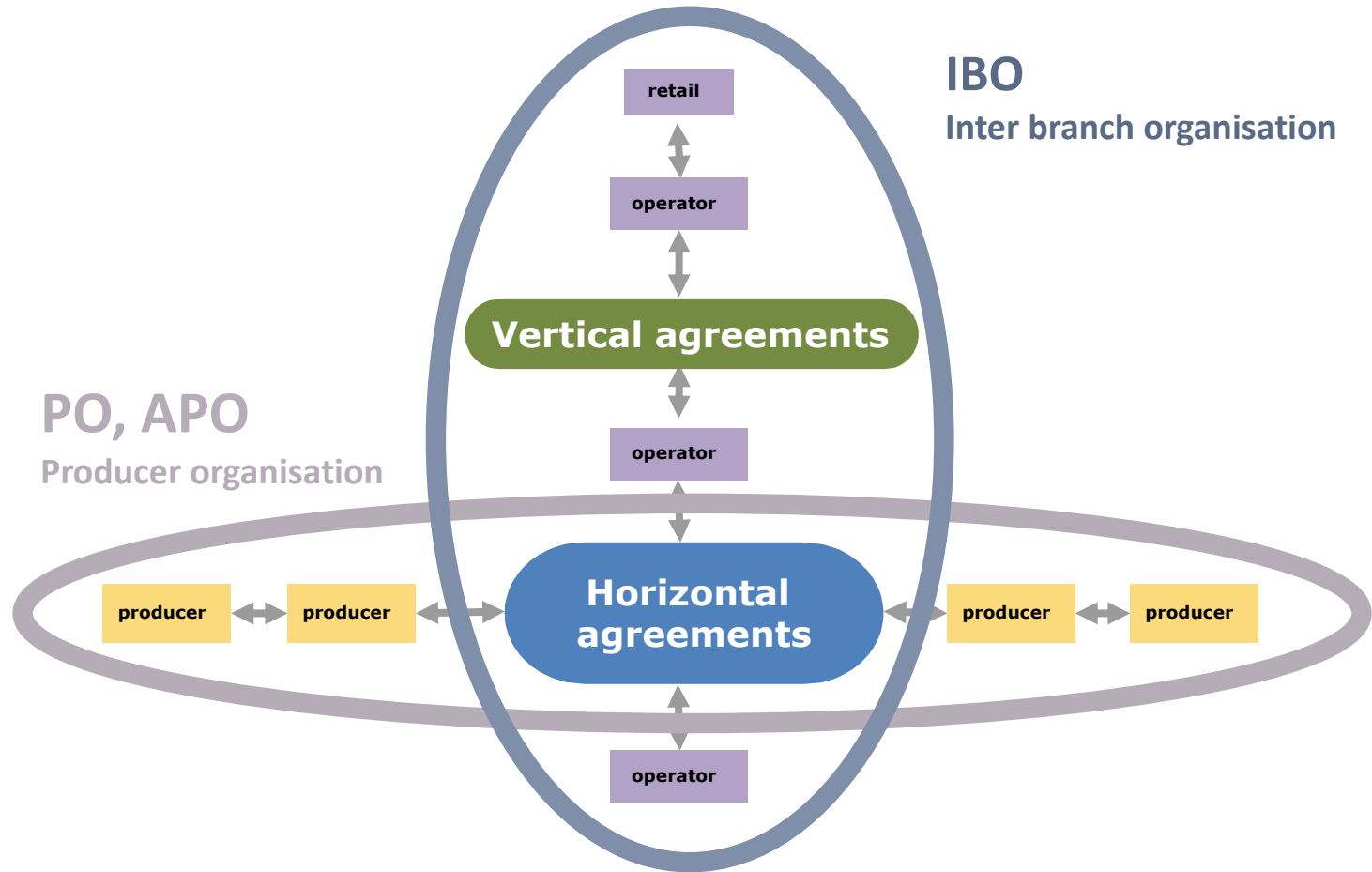
Inhoud

2

- Het belang van een betere economische organisatie van de producenten onderling (horizontale samenwerking)
 - Waarom een producentenorganisatie?
 - Het algemene kader
 - Het regelgevend kader
 - De verwachtingen van de eindafnemers
 - Best Practices
- Het belang van contractualisering en de realisatie van onderling afgestemde ketenstrategieën om waarde te creëren (verticale samenwerking)
 - Waarom een brancheorganisatie?

“It’s all about cooperation”

3

Waarom een producentenorganisatie?

Algemeen kader

Het regelgevend kader

Verwachtingen van eindafnemers

Waarom een PO?

5

- Algemeen kader
- Regelgevend kader
 - Verordening (2013) 1308 CAP Single CMO
 - Verordening (2013) 1419 Erkenning van producenten- en brancheorganisaties in de visserij
 - Omnibusverordening (2017) 2293
 - Verordening (2021) 1139 EFMZVA Programma 2021-27
 - Verordening (2021) 2117 CAP Single CMO
 - AGW 22.01.15, BVR 31.01.14
 - Ministeriële besluiten (w.o. ontwerp BVR erkenning PO & BO in de visserij en aquacultuur)
 - Ontwerp MER EFMZVA
- Verwachtingen van de eindklant

Algemeen kader

6

- Het landbouwinkomen staat systematisch onder druk. Bovendien zal het nieuwe GLB nog extra druk toevoegen door de rechtstreekse betalingen te verlagen en tegelijk de eisen aan de producenten te verhogen
- De landbouwsector heeft weinig macht in de voedselketen
- In het algemeen hebben producenten geen directe band met eindafnemers; sommige producenten hebben een indirecte band doordat zij zich houden aan specificaties die zijn vastgesteld door of in samenwerking met eindafnemers
- Het GLB biedt instrumenten om de positie van de landbouwer binnen de verschillende bevoorradingsketens te versterken

Reglementair kader

7

- Een PO, opgericht op initiatief van producenten, voert ten minste één gezamenlijke activiteit uit (art 8)
 - Voorbeeld: gezamenlijke organisatie van de kwaliteitscontrole
- Een PO bereikt ten minste een van de in de verordening genoemde doelstellingen (art 7, art 28)
- Voorbeeld:
 - ervoor te zorgen dat de productie wordt gepland en aan de vraag wordt aangepast, met name wat kwaliteit en kwantiteit betreft
 - initiatieven te ontwikkelen op het gebied van promotie en marketing
- Een PO kan een beroep doen op derden om hem te helpen deze doelstellingen te bereiken
- Een door de bevoegde autoriteit goedgekeurde PO krijgt een uitzondering op de mededingingswetgeving en heeft toegang tot subsidies

Gezamenlijke activiteiten

8

- Een PO, opgericht op initiatief van producenten, verricht ten minste een van de volgende activiteiten
 - gemeenschappelijke verwerking
 - gezamenlijke distributie, onder meer via gezamenlijke verkoopplatforms of gezamenlijk vervoer
 - gezamenlijke verpakking, etikettering of promotie;
 - gezamenlijke organisatie van de kwaliteitscontrole;
 - gezamenlijk gebruik van uitrusting of opslagfaciliteiten;
 - gezamenlijk beheer van afval dat rechtstreeks verband houdt met de productie;
 - gezamenlijke aankoop van inputs;
 - elke andere gezamenlijke dienstverleningsactiviteit die gericht is op een van de in de verordening genoemde doelstellingen

Meerdere doelstellingen

9

- De doelstellingen van een PO zijn velerlei, waaronder
 - te zorgen voor de programmering van de productie en de aanpassing daarvan aan de vraag, met name wat kwaliteit en kwantiteit betreft (**Actietype 2.B.1 Bevorderen van afzet**);
 - het aanbod te concentreren en de productie van hun leden op de markt te brengen, onder meer door rechtstreekse verkoop
 - optimalisering van de productiekosten en van het rendement van de investeringen die zijn gedaan om aan de milieunormen te voldoen, en stabilisering van de producentenprijzen;
 - studies uit te voeren en initiatieven te ontwikkelen inzake duurzame productiemethoden, innovatieve praktijken, economisch concurrentievermogen en marktontwikkelingen (**Actietype 1.A.5 O&I**);
 - bevordering van en technische bijstand voor de toepassing van milieuvriendelijke teeltmethoden en productietechnieken (**Actietype 1.F.1 Bevordering van bescherming & herstel van biodiversiteit**);

Meerdere doelstellingen

10

- De doelstellingen van een PO zijn velerlei, waaronder
 - het bevorderen en verlenen van technische bijstand voor de toepassing van productienormen, het verbeteren van de productkwaliteit en het ontwikkelen van producten met een beschermde oorsprongsbenaming, een beschermde geografische aanduiding of een nationaal kwaliteitskeurmerk
 - te zorgen voor het beheer van bijproducten en afvalstoffen, met name met het oog op de bescherming van de kwaliteit van het water, de bodem en het landschap, en de instandhouding of bevordering van de biodiversiteit;
 - bij te dragen tot het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de matiging van de klimaatverandering;
 - initiatieven te ontwikkelen op het gebied van promotie en marketing;
 - het beheren van onderlinge fondsen;
 - het verlenen van technische bijstand bij het gebruik van futures markten en verzekeringssystemen.

Uitbesteding

11

- De lidstaten kunnen een erkende producentenorganisatie of een unie van producentenorganisaties die in de door de Commissie overeenkomstig artikel 173, lid 1, onder f), aangewezen sectoren is erkend, toestaan om andere activiteiten dan de productie uit te besteden, ook aan filialen, op voorwaarde dat de organisatie verantwoordelijk blijft voor de uitvoering van de uitbestede activiteit en voor de algemene beheer controle en het toezicht

Erkenningsvoorwaarden

12

- Toegang tot EU-financiering (operationele F&L-programma's, steun voor de oprichting van producentenorganisaties)
 - PO's (en BO's) zijn subsidiabel binnen EFMZVA 2021-27
- Zichtbaarheid en reputatie ten opzichte van andere marktdeelnemers en autoriteiten
- Rechtszekerheid en vrijstelling van mededingingsregels
- Wat in geval van niet-erkenning?
 - Geen subsidies
 - Geen uitzondering op mededingingsrecht

Verwachtingen van de eindklant

13

- Sommige supermarktketens en voedingsbedrijven zijn bijzonder geïnteresseerd in het creëren van rechtstreekse banden met de georganiseerde landbouw
- Zij zijn op zoek naar transparantie
- Zij zijn op zoek naar gedifferentieerde kwaliteitsproducten en/of nabijheid
- Zij zetten de landbouw ertoe aan bepaalde productiemethoden aan te passen (doelstellingen inzake vermindering van chemische input, milieu- en klimaateffecten, enz., d.w.z. duurzame landbouw)
- Dit zou kunnen leiden tot een nieuw economisch model, waarbij de eindafnemers samen met de georganiseerde landbouw de voorwaarden van de tussenpersonen bepalen

MARC ROSIERS
FOOD & AGRI
CONSULT

Best practices

Study of the best ways for producer organisations to be formed, carry out their activities and be supported - 31.05.19

Waarom kiezen voor een PO?

15

- Verkoopplatform
 - Meer onderhandelingsmacht door gezamenlijke verkoop
 - Betere marktkennis voor PO's (hebben tijd en expertise om markten en nieuwe producten te bestuderen)
 - Verminderde ex ante en ex post transactiekosten (b.v. vinden van kopers)
 - Verminderde concurrentiedruk (gezien de regels voor de afzet van de producten van de leden door de PO)

Waarom kiezen voor een PO ?

16

- Productieplatform
 - Productieplanning (om "overproductie" te voorkomen)
 - PO's kunnen investeren in gezamenlijke activiteiten of faciliteiten die meer waarde toevoegen (bv. opslag of verwerking)
 - gezamenlijke aankoop van productiemiddelen en machines (bv. lagere prijzen, betere leveringsdiensten, betere betalingsvoorwaarden, beter geïnformeerde aankoopbeslissingen)
 - Toegang tot IP-beschermde variëteiten waarvoor een PO de rechten heeft verkregen (bv. Pink Lady)
 - Technische ondersteuning (voor normen en certificering van PO's)
 - Uitwisseling van expertise (kennis en ervaring) tussen producenten (over landbouw, markten, administratie)

Waarom kiezen voor een PO?

17

- Administratief platform
 - Tijdsbesparing (PO's nemen niet-productietaken over)
 - Risicodeling en -beheer via PO's (bv. prijsbundeling, verzekeringsregelingen, onderlinge fondsen)
 - Crisisbeheer (bv. terugtrekking uit de markt)
 - Verbetering van de toegang tot bankleningen en financiële diensten
- Algemeen
 - Opbouw van sociaal kapitaal en vertrouwen tussen leden en binnen lokale gemeenschappen

Waarom kiest men **niet** voor een PO ?

18

- Verlies van vrijheid, autonomie en controle van ondernemingen (vooral in grote PO's of PO's met exclusieve verkoopregels)
- Gebrek aan informatie over de voordelen en modellen van PO's (landbouwers kennen geen goede voorbeelden van PO's)
- Korte termijn denken (bv. hogere prijzen op spotmarkten)
- Tevredenheid over bestaande verkoopkanalen (efficiënte markten, betrouwbare partners, nabijheid van consumenten)
- Mogelijke conflicten tussen leden (vooral in heterogene PO's)
- Toetredingskosten (b.v. vergoedingen, investeringskosten, O&O-normen)

Waarom kiest men **niet** voor een PO?

19

- Gebrek aan administratieve ondersteuning door de nationale autoriteiten en aan PO-vriendelijke belastingstelsels
- PO-falen (bv. financiële problemen na een audit)
- Efficiëntieproblemen (PO's als extra tussenpersonen)
- Historische redenen (gedwongen collectivisme in Oost-Europa)

En de andere schakels in de keten?

20

- PO's kunnen kopers een stabiele, tijdige en traceerbare aanvoer van landbouwproducten in de vereiste hoeveelheden en kwaliteiten uit één enkele bron bieden.
- Door bij minder leveranciers in te kopen, kunnen inkopers de prijzen die zij betalen stabiliseren en de transactiekosten verlagen.
- PO's kunnen beter met klanten samenwerken om landbouwproducten op hun behoeften af te stemmen
- Door te kopen bij producentenorganisaties waarvan de leden verbonden zijn met een specifiek ruraal gebied, kan worden voldaan aan de vraag van de consument naar lokale producten.

MARC ROSIERS
FOOD & AGRI
CONSULT

Waarom een brancheorganisatie?

BO's regisseren de keten

22

- Producentenorganisaties: zijn - ongeacht de rechtsvorm van de organisatie - entiteiten die zijn opgericht door en gecontroleerd worden door producenten.
Producentenorganisaties zijn economische actoren die de productie plannen en de producten van hun leden verkopen.
- Brancheorganisaties (althans wanneer zij erkend zijn overeenkomstig Verordening (EU) 1308/2013) zijn geen economische actoren, zij produceren, verwerken of verhandelen niet. De BO moet het belang van de (gehele) sector voor ogen hebben.
 - Historisch gezien, ontwikkeld als reactie op een crisis = om een gemeenschappelijke oplossing te vinden
 - Vertegenwoordiging van de sector, spreek met één stem
 - Waarde creëren voor de hele sector

Functies van een BO

23

- Artikel 157 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 bevat een lange lijst van doelstellingen voor BO's
 - Volgens de studie van de Commissie uit 2016 zijn de vijf belangrijkste doelstellingen: bevordering van consumptie, transparantie, onderzoek, verbetering van de productkwaliteit, versterking van het concurrentievermogen en innovatie.
- In de praktijk worden BO's gebruikt voor
 - maatregelen inzake markttransparantie
 - handelsvoorwaarden
 - de ontwikkeling van standaardcontracten
 - onderzoek
 - exportbevordering
 - pleitbezorging en communicatie met één stem naar de lidstaten en de EU

Uitbreiding van regels en bijdragen

24

- Artikel 164 GMO - Uitbreiding van de voorschriften
 - Belangrijk: maatregelen mogen niet tot gevolg hebben dat de mededinging wordt beperkt
 - Moet verenigbaar zijn met de EU-voorschriften, met name mag het niet discriminerend zijn ten opzichte van invoer (belangrijk voor standaard marketingbesluiten van BO's)
 - De BO moet representatief zijn... (hoe bereken je dit?)
 - Niet alle maatregelen in het BO kunnen worden uitgebreid; zo kan geen uitbreiding van clausules inzake waardenverdeling leiden tot verplicht gebruik van deze clausules in contracten.
- Artikel 165 van de GMO - Uitbreiding van de verplichte bijdragen
 - Belangrijk: Alleen voor activiteiten die in het openbaar belang zijn
 - De bijdragen dienen ter dekking van de rechtstreeks gemaakte kosten

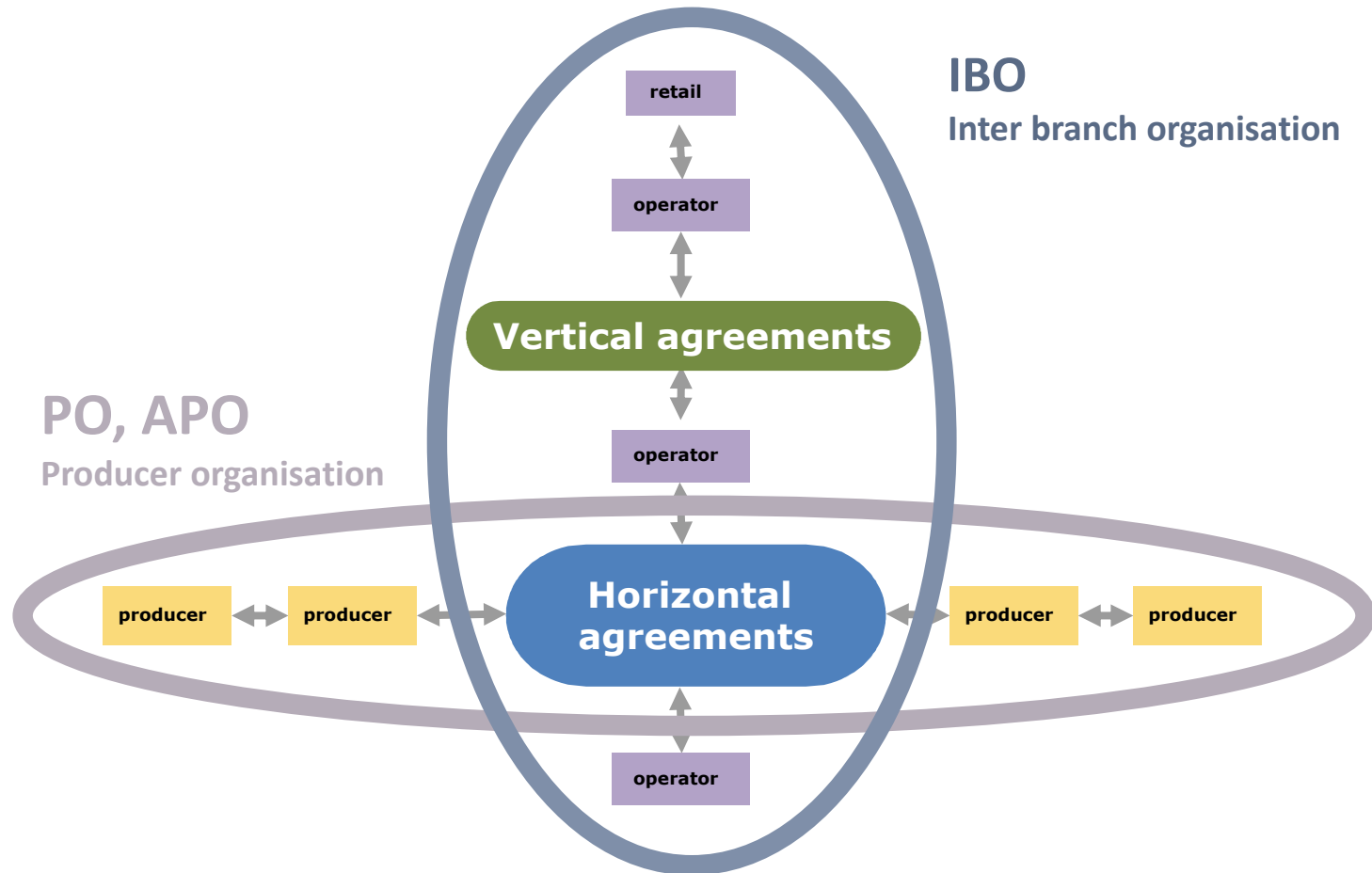
De ijsberg illusie

25

“It’s all about cooperation”

26

MARC ROSIERS
FOOD & AGRI
CONSULT

Vragen?

Laten we samen werken aan intelligente
samenwerkingen